

Nr 221.

Godkänd av första kammaren den 7 juni 1916.

Godkänd av andra kammaren den 7 juni 1916.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena.

(Jordbruksutskottets utlåtanden nr 17, 80 och 85.)

Till Konungen.

Med anledning av de framställningar, som gjorts rörande utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärenden, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Statens affärsverksamhet.

Statens domäners fond.

1:o) I den till innevarande riksdag avlåtna statsverkspropositionen, avdelning: utgifter för kapitalökning, i vad angår jordbruksdepartementet, punkten 1, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den särskilda proposition angående anslag för anordnande av jägmästarbostäder inom vissa revir i de norra delarna av riket, som Kungl. Maj:t må komma att avlåta till riksdagen, för detta ändamål såsom kapitalökning för statens domäners fond beräkna ett belopp av 410,700 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 14 saml. 87 häft. (Nr 221—226.) 1

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 7 april 1916 avlåten proposition, nr 154, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till anordnande av fjorton bostadslägenheter åt jägmästare i revir inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag den 24 mars 1916 såsom kapitalökning för år 1917 för statens domäners fond anvisa ett belopp av 364,500 kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må härav låta under år 1916 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 203,300 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, däri hemställts, att riksdagen med avslag å Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 154, i vad det gäller uppförande av bostad åt jägmästaren i Jukkasjärvi revir i Wittangi kyrkoby, måtte besluta, att bostad skall för honom uppföras i Kiruna.

Riksdagen har intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i vad det avser uppförande av bostäder för jägmästarna i Dorotea, Malgomajs, Östra Åsele, Västra Stensele, Örå, Södra Sorsele, Bjurbäckens, Malå, Vinlidens, Storbackens, Storlandets, Vettasjoki och Porjus revir. Ej heller giver det härför beräknade beloppet anledning till någon invändning från riksdagens sida.

Vad beträffar bostaden för jägmästaren i Jukkasjärvi revir så avser den i ämnet väckta motionen förläggande av denna bostad till Kiruna i stället för såsom departementschefen förordat till Vittangi kyrkoby. Motionären synes härmed i främsta rummet åsyfta tillgodoseende av en revirförvaltares enligt motionärens uppfattning fullt berättigade krav på en icke alltför isolerad tillvaro uppe i obygdén. Därjämte har motionären sökt visa det i statsekonomiskt hänseende och ur skogsvårdssynpunkt mera lämpliga i ifrågavarande jägmästarbostads förläggande till den i motionen föreslagna platsen.

De i motionen sålunda framförda synpunkter i förevarande ämne synas riksdagen beaktansvärda.

Då emellertid domänstyrelsen enligt vad riksdagen erfarit anser, att med ett definitivt ordnande av bostadsfrågan för jägmästaren i Jukkasjärvi revir hellre bör anstå än att beslut fattas om jägmästarbostadens förläggande till den plats, som av motionären föreslagits, anser sig riksdagen icke böra besluta, att bostaden i fråga skall förläggas till Kiruna. Å andra sidan synes riksdagen skäl icke föreligga att såsom Eders Kungl. Maj:t föreslagit, förlägga bostaden för jägmästaren i nu ifrågavarande revir till Vittangi kyrkoby, så mycket mindre som Eders Kungl. Maj:ts

befallningshavande i Norrbottens län i en till jordbruksdepartementet efter propositionens avlämnande insänd skrivelse, varav riksdagen tagit del, med bestämdhet tillstyrkt, att jägmästaren i Jukkasjärvi revir finge sin framtida boningsort i Kiruna.

Då beslut icke nu fattas om uppförande av bostad för jägmästaren i sistnämnda revir, bör det av Eders Kungl. Maj:t till jägmästarbostäder begärda beloppet av sammanlagt 364,500 kronor minskas dels med 26,000 kronor, motsvarande kostnaden för uppförande av nämnda bostad dels ock med $\frac{1}{14}$ av den av departementschefen till 13,000 kronor för byggnadskontroll å samtliga 14 föreslagna nya jägmästarbostäder beräknade kostnaden eller i runt tal 900 kronor. Det erforderliga beloppet skulle således utgöra 337,600 kronor. Därav torde för år 1916 böra få utgå 189,850 kronor.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning till anordnande av tretton bostadslägenheter åt jägmästare i revir inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag den 24 mars 1916 såsom kapitalökning för år 1917 för statens domäners fond anvisat ett belopp av 337,600 kronor ävensom medgivit, att Kungl. Maj:t må härav låta under år 1916 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 189,850 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Statens utlåningsfonder.

Odlingslånefonden.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare under punkten 2 av förenämnda avdelning av statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under år 1917 ett belopp av 1,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från odlingslånefonden dels ock till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1917 anvisa ett anslag av 250,000 kronor.

Det allt sedan odlingslånefondens bildande år 1883 lämnade medgivande, att ett belopp av 1,000,000 kronor årligen finge såsom lån disponeras från fonden, synes riksdagen böra lämnas även för nästkommande år. Vid sådant förhållande och då riksdagen icke haft något

att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t äskade kapitalökningen, har riksdagen

dels medgivit, att under år 1917 ett belopp av 1,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från odlingslånefonden;

dels ock till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1917 anvisat ett anslag av 250,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande av medlen i fråga anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Egnahemslånefonden.

3:o) I punkt 3 av förevarande avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen att dels medgiva, att för år 1917 ett belopp av 6,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från egnahemslånefonden, dels ock såsom kapitalökning för samma fond för år 1917 anvisa ett anslag av 5,000,000 kronor.

Beträffande den vid 1904 års riksdag bildade egnahemslånefonden har från och med år 1908 sådan anordning träffats, att fonden — till vilken från början ett bestämt belopp för viss tidsperiod beviljades — i stället avvägts i syfte att kunna tillgodose ett visst årligt lånebehov, som år 1912 utgjorde fem miljoner kronor, för år 1913 höjdes till sju och en halv miljoner kronor, och för år 1916 bestämdes till 6 miljoner kronor. Utlåning intill sistnämnda belopp synes riksdagen böra medgivas jämväl för nästkommande år. Vid sådant förhållande och då riksdagen icke funnit anledning till erinran emot den äskade kapitalökningen, har riksdagen

dels medgivit, att för år 1917 ett belopp av 6,000,000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras såsom lån från egnahemslånefonden;

dels ock såsom kapitalökning för samma fond för år 1917 anvisat ett anslag av 5,000,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Lånefonden för inköp av ädla avelsston.

4:o) I punkt 4 av förberörda avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom kapitalökning till lånefonden för inköp av ädla avelsston för år 1917 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

Riksdagen beslöt år 1913 i anledning av Kungl. Maj:ts framställning i ämnet, att en särskild fond skulle inrättas, benämnd lånefonden för inköp av ädla avelsston, från vilken fond statslån finge i mån av tillgång och intill ett belopp av högst 100,000 kronor årligen tilldelas hushållningssällskap, som förklarar sig villigt att till jordbrukare inom sällskapets område utlämna hästavelslån för inköp av dylika avelsston och inom vars område ädel hästavel bedreves samt goda förutsättningar för densamma funnes. Riksdagen har såsom kapitalökning till denna fond anvisat för vartdera av åren 1914 och 1915 ett anslag av 100,000 kronor samt för år 1916 ett anslag av 80,000 kronor. För nästkommande år äskas nu en kapitalökning av 50,000 kronor.

Då den begärda kapitalökningen torde vara erforderlig för att den av riksdagen medgivna högsta utlåningen från ifrågavarande fond skall kunna ske, har riksdagen såsom kapitalökning till lånefonden för inköp av ädla avelsston för år 1917 anvisat ett anslag av 50,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande av medlen i fråga anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Allmänna nyodlingsfonden.

5:o) Under punkt 5 av nu ifrågavarande avdelning av statsverkspropositionen har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under år 1917 ett belopp av 100,000 kronor må disponeras såsom lån från allmänna nyodlingsfonden, dels ock såsom kapitalökning till samma fond för år 1917 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

Vid 1914 års senare riksdag beslöts inrättande av en särskild fond, benämnd allmänna nyodlingsfonden, för befrämjande av uppodling av jord i andra delar av landet än Norrland och Dalarna, från vilken fond lån finge i mån av tillgång tilldelas landsting eller hushållningssällskap, som förklarar sig villigt att utlämna låneunderstöd till mindre jordbrukare för uppodling av till åker lämplig mark. Tillika godkände riksdagen vissa allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande av lån ur ifrågavarande fond. Såsom kapitalökning till denna fond har riksdagen anvisat för vartdera av åren 1915 och 1916 ett anslag av 100,000 kronor.

Utlåningen från denna fond har för nästkommande år föreslagits till 100,000 kronor och kapitalökningsbeloppet till 60,000 kronor.

Då riksdagen icke har något att erinra mot förevarande framställning, har riksdagen

dels medgivit, att under år 1917 ett belopp av 100,000 kronor må disponeras såsom lån från allmänna nyodlingsfonden;

dels ock såsom kapitalökning till samma fond för år 1917 anvisat ett anslag av 60,000 kronor.

Beträffande sättet för medlens anskaffande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Lånefonden för torvindustriens understödjande.

6:o) I en till riksdagen den 7 april 1916 avlåten proposition, nr 194, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen dels att såsom kapitalökning för lånefonden för torvindustriens understödjande för år 1917 anvisa ett belopp av 600,000 kronor, att utgå av lånemedel, ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må i mån av behov låta av tillgängliga medel utanordna beloppet redan innevarande år, dels ock, vid bifall härtill, med 600,000 kronor höja de lånemedel för produktiva ändamål, som upptagas bland inkomsterna i 1917 års riksstat.

Då riksdagen icke funnit skäl till erinran mot ifrågavarande anslagsäskande, har riksdagen såsom kapitalökning för lånefonden för torvindustriens understödjande för år 1917 anvisat ett belopp av 600,000 kronor, ävensom medgivit, att Kungl. Maj:t må i mån av behov låta av tillgängliga medel utanordna beloppet redan innevarande år.

Beträffande sättet för anslaget täckande anmäler riksdagen i annat sammanhang sitt beslut därutinnan.

Stockholm den 7 juni 1916.

Med undersåtlig vördnad.
